

N:o 5.

Af herr **Cavalli**, *angående förhöjning i bevillningsavgiften af vissa handlande och handelsexpediter.*

Sedan lång tid tillbaka har det varit utländske handlande och handels-expediter ålagdt att här i landet erlägga viss afgift för den handel, som de härstädes idkade.

De om dessa afgifter under olika tider meddelade bestämmelser hafva varit hufvudsakligen följande:

I bevillningsförordningarne 1810—1830 omnämndes icke utländske handlande, som efter prof försälja varor, endast »Judar och italienare, som med särskildt tillstånd resa omkring landet och afyttra nipper eller idka diversehandel», hvilka borde erlägga enligt 1810 års bevillningsstadga 25 rdr b:ko och enligt de följande 50 rdr b:ko; hvarjemte från och med år 1818 stadgades, att bevis att afgiften blifvit erlagd borde företes, innan pass, som uttryckligen borde innehålla att de till sådan handel vore berättigade, dem meddelades. I 1835 års bevillningsförordning hade stadgandet följande lydelse:

»Judar och utlänningar, som resa omkring i landet och efter eller utan medhafvande prof för egen räkning eller såsom utskickade för andra utbjuda eller sluta handel om utländska varor eller eljest drifva handel, erlägga minst 50 rdr b:ko, som betalas i gränsorten, der de erhålla första resepasset».

För att undgå ansvar såsom för oloflig handel i allmänhet borde så-
Bih. till Riksd. Prot. 1892. 1 Saml. 2 Afd. 1 Band. 3 Häft. (N:is 5—8) 1

dana personer alltid vara försedda med vederbörande svensk myndighets respass, som upptog när och hvarest berörda afgift för året vore betald.

I 1841 års bevillningsförförordning blef dels förklaradt, att under utländingar ej skulle förstås norrmän för handel med norska produkter, dels uteslutna orden: »eller eljest drifva handel», hvarjemte bestämdes, att erläggande af 50 rdr b:ko, betalda i gränsorten, berättigade utländing att under tre månader med eller utan prof för egen eller annans räkning utbjuda och sluta handel om varor; men ville utländing längre tid dermed fortfara, skulle för hvarje öfverskjutande månad betalas 50 rdr b:ko, dock med rätt att vid utresan återbekomma hvad efter denna beräkningsgrund för hel månad kunde vara för mycket betaldt.

Detta stadgande bibehölls oförändradt i 1845 års bevillningsstadga med tillägg af ansvarsbestämmelse om böter af 300 rdr b:ko för oloflig handel; och 1848 års bevillningsförförordning gjorde häri icke någon ändring.

I 1851 års bevillningsförförordning bestämdes bevillningen till 75 rdr b:ko för de tre första månaderna och 25 rdr b:ko för hvarje öfverskjutande månad.

1855 års bevillningsförförordning nedsatte beloppet till respektive 37 rdr 24 sk. och 12 rdr 24 sk. b:ko och 1858 års förförordning till respektive 50 rdr och 20 rdr rmt.

Allt hitintills voro stadgandena angående bevillning af utländske handlande upptagna under Art. II Litt. B »bevillning af städerna»; och uppräknas utländingarne i sammanhang med öfriga idkare af näring i städerna; men på förslag af bevillningskomitén öfverflyttades i 1861 års bevillningsförförordning stadgandet härom till Art. III och upptogs under särskild §; hvarjemte, efter erinran af bevillningsutskottet derom, att det vore en känd sak, att på detta sätt särdeles betydande och vinstgifvande affärer bedrefves, beloppet höjdes till respektive 100 och 40 rdr rmt.

Dessa stadganden fortforo att gälla intill början af år 1890 med den ändring allenast genom bevillningsförförordningen af den 15 oktober 1880, att skyldigheten att utgöra enahanda bevillning utsträcktes äfven till infödda, men här i riket icke mantalsskrifna handlande och handelsexpedit.

Genom Riksdagens år 1889 fattade beslut gäller numera från och med år 1890 i detta ämne följande, i kongl. förförordningen den 5 oktober 1889 intagna stadgande:

»Utländing eller i utlandet bosatt svensk undersåte, som icke för det år, hvarför uppbörd af bevillning till svenska staten senast egt rum, allmän bevillning erlagt, skall, då han reser omkring i landet och för egen

eller, såsom utskickad, för annans räkning till inledande af handel, med eller utan varuprof, bjuder ut eller slutar handel om utländska varor att framdeles från utlandet levereras, vid ankomsten till riket till närmaste kronouppbördsman i stad aflemna skriftlig uppgift huru länge han ämnar här qvarstanna samt dervid för rättigheten att idka dylik handel förskottsvis för hvarje kalendermånad, ehvad han vill under hela månaden eller blott en del deraf begagna sig af rättigheten, erlægga etthundra kronor, hvilken afgift skall, antingen för längre tid på en gång eller minst för en månad i sänder, inbetalas till kronans uppbördsman i stad inom det län, der han vid betalningstiden sig uppehåller; skolande qvittenset å den erlagda afgiften vara meddeladt å tryckta blanketter, som, efter vederbörliga requisitioner, böra af statskontoret Kongl. Maj:ts befallningshafvande tillsändas, för att kronans uppbördsmän i städerna tillhandahållas, och hvilka blanketter, som skola lyda å etthundra kronor hvardera, böra innehålla erinran om behörigt iakttagande af hvad gällande författningar i afseende å dylik handel stadga.

Den utlänning eller med utlänning, enligt hvad här ofvan är sagdt, likstälde svenske undersåte, som utbjuder eller slutar handel om utländska varor, skall, innan handel å någon ort inledes, för vederbörande polismyndighet derstädes styrka, att han behörigen erlagt den stadgade afgiften, och skall bevis om sådan anmälan af myndigheten på begäran meddelas. Beträdes någon, som antingen ej erlagt afgiften eller ock underlåtit att hos vederbörande polismyndighet förete bevis om afgiftens erläggande, med att idka dylik handel, böte från och med etthundra till och med femhundra kronor, och vare han derjemte i förstnämnda fall skyldig utgifva afgift för den tid, hvarunder den olofliga handeln utöfvats. Förbrytelser häremot upptagas af poliskammare, der sådan finnes, och eljest af allmän domstol; och fördelas de ådömda böterna lika mellan åklagaren och den kommun, hvarest förbrytelsen blifvit begången.

Den inkomst, som kommit staten till godo af denna bevillning, har utgjort:

År 1876	83,940 kr.
» 1877	99,302 » 50 öre
» 1878	90,480 »
» 1879	81,242 »
» 1880	97,054 »

således i medeltal under femårsperioden 90,403 kr. 70 öre,

År 1881	108,080 kr.
» 1882	113,077 » 50 öre
» 1883	119,784 »
» 1884	125,640 »
» 1885	128,360 »

således i medeltal under femårsperioden 118,988 kr. 30 öre,

År 1886	118,540 kr.
» 1887	117,960 »
» 1888	142,672 »
» 1889	170,800 »
» 1890	32,2040 »

således i medeltal under femårsperioden 156,402 kr. 40 öre.

Rättvisa och billighet kräfva, att lagstiftningen i detta ämne ordnas på ett sådant sätt, att utländingens eller den i utlandet bosatte svenske undersåtens utskylder för vinst af affärer här i landet icke här varda allt för låga i jämförelse med den i Sverige bosatte affärsmannens. Så är dock icke förhållandet. Utländske eller i utlandet bosatta svenske undersåtar, som här i riket resa omkring för att bjuda ut eller sluta handel om utländska varor, äro för närvarande pålagde en skatt, som i allmänhet endast utgör en ringa bråkdel af hvad den här bosatte handlanden har att erlægga. Det finnes, för att anföra ett par exempel, om hvilka jag erhållit fullt tillförlitlig kännedom, en firma i Hamburg, som genom två handelsresande försäljer varor här i landet till ett värde af ombring 3,000,000 riksmark; en firma i Köpenhamn säljer genom högst två resande varor i Sverige till ett värde af omkring 2,000,000 kronor, och detta i båda fallen på en tid af några få månader. Dessa handelshus hafva således att erlægga en årlig skatt i ett för allt af 600 à 800 kronor vardera, under det att utskylderna för ett svenskt handelshus, som hade lika stor omsättning, skulle uppgå till flera tusen kronor.

Antalet af de utländska firmor, som här i landet afyttra varor, väl till mindre belopp än de nu angifna, men dock till synnerligen afsevärda summor, är — det känner hvarje affärsman — så stort, att någon åtgärd i den af mig här ofvan angifna riktningen måste göras, och detta så mycket

hellre som Sverige för skötande af sina affärer på utlandet sällan om ens någonsin utsänder handelsresande. Förslag till vinnande af ändring i det angifna missförhållandet hafva vid olika tillfällen framkommit, men de hafva, såsom af ofvanstående historik framgår, endast till ringa del vunnit afseende. I ett af dessa förslag — det af skatteregleringskomitén den 13 september 1882 afgifna angående skatteförhållandena i riket — anföres, att säkert torde vara, att ifrågavarande form för affärers inledande och avslutande under senare tider vunnit betydande utveckling och ofta antagit proportioner, som ej stode i rimligt förhållande till de då utgående afgifterna, hvadan komitén ej drog i betänkande att föreslå, att bevillningsbeloppet måtte höjas till 200 kronor för första månaden och 80 kronor för hvarje följande månad af dylik persons vistelse inom riket. Detta förslag synes mig vara värdt uppmärksamhet, dock, att då en och samma afgift numera skall erläggas för hvarje månad, skäl icke torde förefinnas att återgå till förut gällande stadgande om lägre afgift för en senare än en föregående månad under året.

På grund af hvad jag nu anfört och under erinran att tidpunkten för den förhöjning i ifrågavarande bevillningsavgift, som jag ifrågasätter, torde vara lämplig, då några handelstraktater icke lägga hinder i vägen för förändringen, tillåter jag mig vördsamt föreslå,

att Riksdagen ville besluta, att den afgift, som skall erläggas af utlänning eller i utlandet bosatt svensk undersåte, som icke för det år, hvarför uppbörd af bevillning till svenska staten senast egt rum, allmän bevillning erlagt, skall, då han reser omkring i landet och för egen eller, såsom utskickad, för annans räkning till inledande af handel, med eller utan varuprof, bjuder ut eller slutar handel om utländska varor att framdeles från utlandet levereras, bestämmas till två hundra kronor för hvarje kalendermånad, ehvad han vill under hela månaden eller blott en del deraf begagna sig af rättigheten.

Stockholm i januari 1892.

H. Cavalli.